

İSPANYA

Denizli Otizm Derneği İspanya (Burgos-Madrid) Ziyareti Sonuç Raporu

DENİZLİ OTİZM DERNEĞİ İSPANYA ÇALIŞMA ZİYARETİ

Hazırlayanlar: Elif Ceren Pehlivan ve M. Bilge İnci

Ayvrupa Birliği Sivil Düşün Programı desteğiyle Denizli Otizm Derneği (DOD), 9-13 Ekim 2023 tarihleri arasında Autismo Burgos, Aleph-TEA ve İspanya Otizm Konfederasyonu (Confederacion Autismo Espana) merkezlerini ziyaret etti.

Avrupa Birliği
sivil düşün

Denizli Otizm Derneği Hakkında

Denizli Otizm Derneği (DOD), 2 Nisan 2014 tarihinde, Denizli'de yaşayan ve otistik çocuğu olan aileler tarafından kurulmuştur. Hak m¼cadelesi temelli ve savunuculuk odaklı bir sivil toplum örg¼t¼ olarak kendisini tanımlayan DOD'un amacı otistiklerin insan hak ve onuruna yakışır bir hayat sürmesini desteklemektir. Temel ilkeleri; katılımcılık, fayda yaratma, şeffaflık, çözüm odaklılık, ayrımcılık karşıtlığı, hesap verebilirlik ve sürdürülebilirliktir. Yerelde otistiklere ve ailelerine eğitsel rehberlik, hukuki rehberlik ve aile danışmanlığı desteği sunmaktadır.

Ulusal çapta otizmle ilgili politikaların belirlenmesi konusunda çatı örg¼tlerle birlikte çalışan DOD, Türkiye Otizm Meclisi (TOM), Engelli Çocuk Hakları Ağı (EÇHA), Denge ve Denetleme Ağı (DDA), Çocuğa Karşı şiddeti Önlemek İçin Ortaklık Ağı, Eşitlik İzleme Merkezi - Ayrımcılığa Karşı Ađ ve Autism Europe bileşenleri arasında yer alır. Türkiye'den Autism Europe üyesi olan ilk ve tek dernektir. "Eğitimde Ayrıştırılan Otizmliler ve Çözüm Önerileri" raporunu hazırlamıştır. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi'ne otizimli çocuklarla ilgili alternatif rapor sunmuş ve Komitenin Cenevre'deki ön oturum toplantısına katılmıştır.

Denizli Otizm Derneği, Almanya ve Hollanda'nın ardından İspanya'ya da çalışma ziyareti gerçekleştirdi. **Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı desteğiyle İspanya Burgos'taki Autismo Burgos Derneği; Madrid'deki Aleph-TEA Derneği ve İspanya Otizm Konfederasyonu**, 6-13 Ekim 2023 tarihleri arasında ziyaret etti. DOD Yönetim Kurulu Üyesi ve otistik çocuk annesi Elif Ceren Pehlivan ve Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Av. M. Bilge İnci'nin katılımıyla gerçekleştirilen çalışma ziyareti sonrasında bu rapor hazırlanmıştır. Raporun içeriğinin sorumluluğu Denizli Otizm Derneği'ne aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

İspanya Burgos'taki Autismo Burgos Derneği; Madrid'deki Aleph-TEA Derneği ve İspanya Otizm Konfederasyonu ziyaret edilmiştir.

"Bu rapor, Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Denizli Otizm Derneği'ne aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır."

Autismo Burgos

İspanya'nın kuzeyindeki Burgos'ta bulunan ve bu sene Mayıs ayında 40. yılını kutlamaya hazırlanan Autismo Burgos, 1991'de otizmlili çocuğu olan beş ailenin bir araya gelmesiyle kurulan El Cerezo Bakım Merkezi'nin kurulmasının ardından 1994 yılında kurulan bir dernektir. Zaman içinde hem İspanya hem de Avrupa'da iyi örnek olarak gösterilen gündüz bakım merkezi, 3 adet yatılı bakım merkezi, meslek edinme merkezi ve özel eğitim okuluyla alanda erken çocukluk çağından itibaren tüm otizmlili bireylere hizmet sunmaktadır. Autismo Burgos eğitmenler, destek eğitim personeli, terapistler, sosyal hizmet uzmanlarıyla toplam 134 çalışana sahiptir. Avrupa Birliği başta olmak üzere yerelde ve iki tanesi Türkiye ile olmak üzere uluslararası birçok proje gerçekleştirmişlerdir.

Kurumda tanı değerlendirme ve rehberlik hizmetleri, erken bakım ve destek hizmetleri ile otizmlili bireylere yönelik psikososyal destek hizmetleri de mevcuttur.

Autismo Burgos El Cerezo Bakım Evi

İspanya'da 17 bölge ve her bölgenin kendine ait merkezi bir yerel yönetimi olduğu için toplam bakımevi sayısına ulaşamamıştır. İki bölgede bakımevlerinin yoğun olduğu ve en kapsamlı bakımevinin Autismo Burgos'a ait olduğu belirtildi.

Autismo Burgos'a ait üç bakımevinden ilki olan El Cerezo Bakımevi 1991 yılında otistik çocuğu olan beş ebeveynin bir araya gelmesiyle kurulmuştur. Bakımevinde yalnızca otistik bireyler değil Fragil-x, mental retardasyon gibi farklı nörotipik bireyler de kalabiliyor. 25-42 yaş aralığında 12 birey cinsiyet ayrımı olmaksızın kalıyor. Kurumda kalan bireyler yalnızca devletin verdiği destekle kaldığı zaman iki hafta kurumda konaklayıp, bir hafta evlerine gidiyorlar. Devlet 365 günün 272 günü için bakımevi desteği veriyor. Evlerine gitmeden tamamen orada kalan bireylerin ise geriye kalan ücreti aileleri tarafından karşılanıyor.

Bireylerin tercihine göre tek kişilik ya da iki kişilik odalar var. Gündüz iki ya da üç kolaylaştırıcı, geceleri ise tek bir kolaylaştırıcı nöbetçi olarak eşlik ediyor. İki binadan oluşan El Cerezo'nun ortasında geceleri bireylerle birlikte kalan kolaylaştırıcı kişinin odası var. Kolaylaştırıcı kişinin odası tüm odalara hakim olacak şekilde kapısı olmayan bir oda. 12 yetişkin otistik birey için geceleri tek bir nöbetçinin yeterli olduğu belirtildi.

El Rosal Evi, OSB'li çocuklar ve gençler için toplam 8 kişilik geçici konaklama ve dinlenme evidir.

Autismo Burgos El Cerezo Bakım Evi

Gün içinde sosyalleşmek adına, halk merkezlerine, belediyenin yaşam merkezlerine, halk kütüphanesine gidiyorlar. Haftada iki gün yüzme dersine gidiyorlar, iki gün yürüyüş, bisiklet ya da step dersleri ve fiziksel aktivite yapıyorlar. Gerçekleştirilen fiziksel aktivitelerde 3 bireye bir kolaylaştırıcı destek oluyor. Tüm fiziksel aktiviteler devlet tarafından karşılanıyor. Bakımevinde kaldıkları 272 gün dışında ek olarak ailelerle kahve partileri, büyük buluşmalar, eğlenceler düzenleniyor. Bu buluşmaların yanında yılda 1-2 kez kamusal alanlarda büyük organizasyonlar yapılıyor. Bu organizasyonlara çevre köylerdeki ve daha küçük yerleşim yerlerindeki otistikler ve aileleri davet ediliyor.

Bakımeviden gündüz bakım merkezine giderken bavullarını alıp gidiyorlar çünkü oradaki çamaşırhanede meslek becerisi öğreniyorlar. Ayrıca kendi çamaşırlarını yıkayarak evlerine geri götürüyorlar. Gün içinde resim, pişirme atölyesi gibi çok sayıda grup atölyesi yapılıyor. Burada yaşayan bireyler gündüz bakım merkezine gitmiyorsa yine orada da dolu bir gün geçiriyorlar. Günlerini işte ya da bahçede geçiriyorlar. İsteyenler bahçede çalışabiliyor. Buldukları yer güvenli bir alan. Burada bahçede ve içeride beraber etkinlikler yapıyorlar. Sokaklarda kolaylaştırıcı kişi olmadan 3 tane nöroçeşitli birey bisikletle geze, başlarına hiçbir şey gelmez. O kadar güvenli bir şehir.

El Olivo Evi, yıl boyunca belirli otistiklerin kaldığı her biri 6 yataklı iki evden oluşmaktadır. Kendilerine ait bir eve ihtiyaç duyan yetişkin otistiklere sürekli destek sunmaktadır.

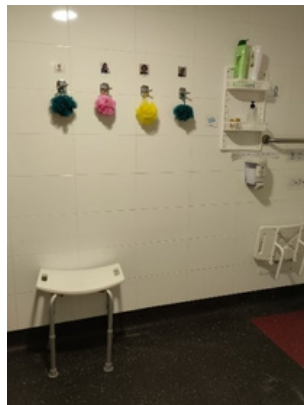
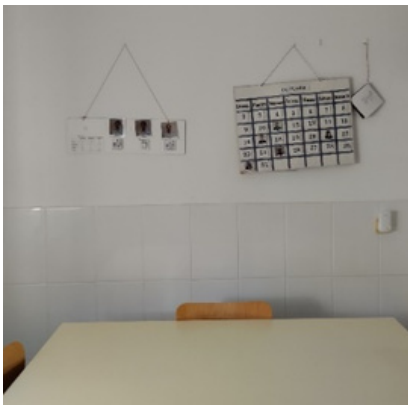
Autismo Burgos El Cerezo Bakım Evi

İspanya'da ziyarete edilen otizm derneklerin tüm birimlerinde ve özel eğitim okulları veya sınıflarında görseller (piktogramlar) ve işaret dili olarak örneklendirebileceğimiz alternatif iletişim becerilerini ön planda tutuyorlar. Tüm otistik bireyler ve özellikle kendini ifade edemeyen otistik bireylerin kendini ifade edemediğinde yaşadığı endişe ve kaygı düzeyleri neredeyse yok denecek kadar az. Kaygının yarattığı davranış bozukluklarının da bu yolla üstesinden geliniyor. Hatta davranış bozuklukları ortadan kalkıyor. Sabah kalktıkları andan itibaren evin her yerinde görsellerle desteklenen bir iletişim ağı söz konusu. Birey gün içindeki görevlerini odasının kapısında asılı olan görselden takip edebiliyor Alternatif iletişim becerileri ile sağlanan iletişim sayesinde bakım merkezinde geceleri tek bir kolaylaştırıcı, gündüz de iki kolaylaştırıcı yeterli oluyor.

Piktogramlar, yalnızca sözel iletişimi olmayan otistiklerin/bireylerin kullandığı materyaller değil kendini sözel olarak ifade edebilen bireylerin de tercih ettikleri materyallerdir.

Uzun tatillerde ve Ağustos ayında bir ay boyunca aileleri olmadan sadece kolaylaştırıcı kişilerin eşlik ettiği sahil tatili yapılıyor.

Autismo Burgos

El Alba Özel Eğitim Okulu

Autismo Burgos bünyesindeki El Alba Özel Eğitim Okulu, Autismo Burgos Derneği El-Cerezo Bakımevinin ardından kurulmuştur. Ziyaret ettiğimiz dönemde toplam 51 öğrenci vardı. Okul, alan öğretmenleri, fizyoterapistler, spor öğretmenleri, dil konuşma terapistleri, sosyal hizmet uzmanları ve kolaylaştırıcı destek personeli olmak üzere 134 tane uzman kapasitesine sahip. El-Alba'nın öğrencileri 3-21 yaş aralığındaydı. Kreş, anaokulu, ilkokul ve ortaokul seviyesinde düzeylerine göre bir araya gelen 5 öğrenciye sahip sınıflarda 1 öğretmen ve bir destek personeli vardır. 16 yaşından sonra 21 yaşına kadar öğrenciler meslek becerisi ve sosyal becerileri edinebilmek için bu okuldan gündüz bakım merkezine (Daycare Center) gidebiliyorlar. El-Alba bir devlet okuludur ve öğrenciler hiçbir ücret ödememektedir. Öğrencilerin eğitim masrafları kamu fonlarıyla destekleniyor. Bunun dışında ailelerin bakım ve farklı terapi masrafları ile okulun giderlerine destek olmak için ailelerin de çalışan olarak yer alabildiği birçok Avrupa Birliği Erasmus projesi yapılıyor. Öğretmen ve destek personelin maaşlarının ödenmesi ise devlet tarafından gerçekleştiriliyor.

İspanya'daki yarı özel okulların içinde otizm sınıfları bulunuyor. Bu okullarda El Alba'nın 2009 yılında açtığı ve öğrencilerinin gittiği iki otizm sınıfı var. El Alba'da ya da devlet okullarındaki otizm sınıflarında yarım gün eğitim alan çocuklar yarım gün de kaynaştırma öğrencisi olarak eğitim alabiliyorlar. Özel eğitim okuluna gitmiyorsa otizmlili bir çocuk tam kaynaştırma öğrencisi olarak eğitim alıyor. Ayrıca devlet okullarında tersine kaynaştırma da yapılıyor. El Alba gibi okullara ya da otizm sınıflarına tipik gelişim gösteren öğrenciler belirli günlerde gelerek eğitim alıyor.

Autismo Burgos

El Alba Özel Eğitim Okulu

El Cerezo'da olduğu gibi El Alba'da da özellikle son 6 yılda alternatif iletişim yönteminin kullanımını iyice yerleşmiştir. Sınıflarda, yemekhane, tuvaletler, koridorlar, öğretmenler odası, kütüphane, sosyal alanlarda, bahçede çocukların ulaşabileceği şekilde her şey etiketlenmiş. Tüm yaşam alanları ve derslikler, kullanılan tüm nesnelere, sınıflar ve dersliklerde yapılacak aktivitelerin ayırt edici görselleri kullanılmıştır. Bazı öğrenciler görselleri ayırt edemediği için nesnelere kullanıyorlar, nesnelere de ayırt edemeyenler ise otizmli bireyler için uyarladıkları yerel işaret dilini kullanıyorlar.

El Alba'da sınıflar, 18 yaşına kadar olan öğrencilerin gelişim düzeylerine göre oluşturulmuş. Her sınıftaki öğrenim şekli öğrenci düzeyine göre şekillendiriliyor. Bir öğrenci aynı çalışmayı kağıt üzerinde yaparken, birisi nesnelere, bir diğeri ise tablet üzerinden yapabiliyor. Her sınıf hem bireysel çalışmaya uygun hem de grup olarak çalışmaya uygun dizayn edilmiş. Derneğe ait tüm merkezlerde olduğu gibi öğrenciler okula başladıklarında öncelikle onlarla çalışan dil konuşma terapistinin değerlendirmesinden geçiyor. Öğrencinin dil konuşma becerilerini, hangi iletişim yöntemine açık olduğu belirleniyor, o yöntemin öğretimi yapılıyor. Öğrencinin gelişiminin takip edilmesi ve iletişim düzeyinin de ona göre belirlenmesi amacıyla bu değerlendirme altı ayda bir yapılıyor. Bu iletişim yöntemi okul, aile ve sosyal yaşantısına da bir yandan adapte ediliyor.

Autismo Burgos

El Alba Özel Eğitim Okulu

Öğrencilerin sosyal yaşantıya daha kolay uyum sağlanması adına, iletişim yöntemleri üzerinde çalışıyorlar. Öğrenciye ilk önce iletişim yönteminin öğretimi yapılıyor, bu öğretim süreci öğrencinin gelişimine göre uzayabiliyor ve ardından tüm sosyal alanlarda ihtiyacına yönelik eklemeler yapılıyor. Bunlardan birisi de özellikle fiziki anlamda zorlandıkları hastane muayeneleri. Okuldaki revirde, tüm hastane ortamı, her branşa özgü adımlar piktogramlar kullanılarak gösterilmiş. Haftada bir doktor okula gelerek muayene yapıyor. İhtiyaca göre de devlet desteğiyle muayeneler hikayeleştirilerek öğrencilerin yanında taşıyabileceği hale getirilmiş. Örneğin her öğrencinin öz bakım becerisi ihtiyaçlarına yönelik, isteklerini ifade etmeleri ve beceriyi yerine getirebilmeleri için piktogramlar hazırlanmış. Bu görseller okulda, evde olduğu gibi İspanya'da birçok sosyal alan, kamu binası, hastane, toplu taşımalarda da aynı şekilde kullanıldığı için birey kendini rahatlıkla ifade edebiliyor.

İletişim yöntemini bir halka şeklinde ele alıyorlar. Öğrencinin nesnelere kendini ifade etmekten, piktogramlarla, tabletle, işaret diliyle ve sözel ifade etmesine kadar devam eden bir süreç. Hangi öğrencinin hangi halkada devam edeceği ve bunun süreci ise tamamen bireysel olarak düzenleniyor.

Okul bünyesinde otizmin yanı sıra görme engelli de olan iki öğrenci vardı. O nedenle kurum bu öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik de düzenlenmişti. Yemekhanelerinde bile her şey çok yapılandırılmış. Her şeyin yapılandırılmış olması sosyal yaşamda zorluk çıkarabilir sorusuna cevap olarak da bireyin okulda olduğu gibi sosyal yaşamına da aynı şeyleri entegre edebildikleri için bu bir sorun olmamaktadır. Bazı toplu olarak yapılan eylemlerde, örneğin yemekhanede görsel ve işlevsel uyarılar da kullanılmıştı.

İspanya'da alternatif iletişim sisteminde kullanılması için ARASAAC adında ücretsiz bir piktogram (görsel materyal) programı oluşturulmuş. Yazılı görseller birçok farklı dile de çevrilebiliyor.

Autismo Burgos El Alba Özel Eğitim Okulu

İSPANYA'DA ENGELLİLERE VERİLEN DEVLET DESTEKLERİ

İspanya devletinin yalnızca otistikler için ve diğer engel grupları için de verdiği farklı destek şekilleri var. Destekler engel derecesine göre veriliyor. %33 oranında engelli bireylere yıllık 1.000 €, %65 oranındakilere 5.400 €, %75 ve üzeri engelli bireylere ise 9.000 € ödeme yapılıyor. Bireyin her yıl engel derecesi yeniden düzenleniyor. Eğer bireyin engel derecesinde bir farklılık varsa; bağımsız hale geldiyse ya destek oranı ona göre değişiyor ya da tamamen bu verilen birinci destek sonlanıyor. Öğrenciler üniversiteye başladıklarında bu desteğe ek yıllık bir destek daha alıyor.

İkinci destek ise eğitim desteği; aileler çocukları için uygun terapileri kendi ücretleri ile aldırıyor. Ardından devlet eğitim masrafları için aileye yine 1 (less-hafif), 2 (middle-orta), 3 (severe-ağır) olmak üzere adlandırılan üç engel seviyesine göre sırasıyla aylık 450, 870 ve 1.065 € destek veriyor. Bu destek ailenin gelir düzeyine bakılmaksızın veriliyor.

Bir diğer destek bakım verene yapılan destek; engelli çocuğa sahip ebeveynlerden biri ya da her ikisinin işi bırakması durumunda devlet ailenin hala çalışıyor olması gerektiğini düşünerek bunu karşılamak amacıyla; herhangi bir kriter aranmaksızın aileye engel oranına göre sırasıyla aylık 180 €, 315,90 € ve 455 € destek veriyor. Aileden bir kişi ya da ikinci kişi işe başlasa dahi bu destek kesilmiyor.

Engelli bir birey engel derecesine göre; aylık 750 €, 1700 € ve 2500 € destek alıyor. Bu bütün desteklerin toplamında bir engelli birey devletten destek alabiliyor. İspanya'da asgari ücret 2023 yılında 1.134-1.323 € arasındadır.

İspanya'da engelli birey kişisel gelişimine uygun sosyal hizmet merkezlerinde eğitim alabiliyor, bu merkezler meslek edinme merkezi olarak hizmet veriyor. İş başvuruları farklı bir iş bulma merkezinde yapılıyor. 19 bölgeye sahip İspanya'da bir o kadar da yönetim olduğu için her birinin işe yerleştirme ajansları farklıdır.

OSB'li kişilerin yalnızca %10'u işe giriyor ve diğer engel gruplarında olduğu gibi geçici istihdam oranları çok yüksek. İspanya'da %90 OSB'li işsiz, herhangi bir üretim yapamamakta veya iş faaliyeti yürütmemektedir, bu da onları en yüksek işsizlik oranına sahip engel grubu haline getirmektedir.

Hem okulları hem gündüz bakım evleri otistiklerin sosyal gelişim ve bu otonom davranışların gelişimi için sürekli bir yenilenme, gelişim içinde; sosyal hayata ve iş hayatına dâhil etmek üzerine bir yapı mevcut.

**İspanya'da engelli bir
birey, gelir düzeyine
bakılmaksızın engel
derecesine göre; aylık
750 €, 1700 € ve 2500 €
devlet desteği alıyor.**

Autismo Burgos

Gündüz Bakım Merkezi

Autismo Burgos'a ait bir diğer merkez Gündüz Bakım Merkezidir. Bu bakım merkezine hem El-Cerezo gibi bakımevlerinde kalan bireylerin bir kısmı hem de dışarıdan gelip sabah 9.00'dan 17.00'ye kadar buradaki atölyelere katılım sağlayabiliyorlar. Buradan evlerine ya da bakımevine dönüş yapılıyor. Gündüz bakımevindeki atölyelere katılan otistiklerin yaş aralığı oldukça geniş, ziyarette bulunduğumuz zaman 63 yaşında bir otistik atölyede resim yapıyordu. Merkez; gönüllüler, sponsorlar ve devlet desteğiyle finanse ediliyor. Merkezde resim, deri, sanat, kağıt, paketleme, defter yapım, baskı atölyeleri, fizyoterapi, duyu bütünleme odaları, spor salonu, yemekhane, çamaşırhane, film odası, uyku ve dinlenme odaları mevcut.

Bu merkezin koordinatörü bir dil konuşma terapistiydi. Burada da okulda olduğu gibi bireyler altı ayda bir dil konuşma, iletişim açısından yeniden değerlendiriliyor.

Autismo Burgos

Gündüz Bakım Merkezi

Atölyelerde sosyal sorumluluk projesi adı altında firmalardan veya bankalardan logo üretim talebi geliyor; resim atölyesinde kendi çizimleri ile logoyu üretip satışını yapıyorlar. Ziyaretimiz sırasında uluslararası bir hukuk bürosu özel bir gün için logo tasarımı talep etmiş ve atölyedekiler o logo tasarımı için çalışma yapıyorlardı.

Başka bir atölyede bir güvenlik firması malzemelerinin (eldiven, gözlük, maske vb.) küçük ölçekte paketlenmesini yapıp, kutulara belirli sayılarda yerleştirip, etiketlemesini yapıyorlar. Malzeme dükkânı veya sanayiye gittiklerinde bu gibi işlerde çalışma imkânı bulmak için mesleki beceri edinmiş oluyorlar. Bir diğer meslek atölyesi çamaşırhaneydi. Bakımevinden ya da kendi evlerinden getirdikleri çamaşırları renklerine göre ayırıp, uygun deterjanı ve yıkama şeklini seçmeyi, kurutmasını ve katlamasını öğreniyorlar. Daha fazla pratik için ailelerinin arkadaşlarının da çamaşırlarını yıkıyorlar. Bir yandan da bunu ücretli yapıyorlar. Yakındaki otellerin temizlik için kullandıkları paspas, havlu gibi ürünleri yıkayarak bir yandan da gelir elde etmiş oluyorlar.

Tüm üretimlerinin satışı yapılıyor. Ayrıca üretimlerini festivallere katılarak, halk kütüphanelerinde satış ve sergileme imkânı da bulmuş oluyorlar. Resim atölyesindeki ürünleri bankalar, tarihi binalar, halk kütüphaneleri, kamu kurumlarında sergileniyor.

Tüm üretimleri ile festivallere katılarak satış ve sergileme imkânı da bulmuş oluyorlar.

Autismo Burgos

Gündüz Bakım Merkezi

Görsel materyallerin, iletişim kartlarının önemi tüm kurumlarda gözle görülür bir fark yaratmış. Kendi ifadelerinde belirttikleri gibi iletişim kuramadıkları zaman kaygı seviyesini yükselten ve davranış problemlerine yol açan iletişim kuramama sorunu büyük ölçüde aşılmış durumda. Her birey kendine özgü alternatif iletişim yöntemini seçmiş; kendini bu yolla ifade edip, sosyal hayatta, gereksinimlerini karşılama konusunda yol alan bu bireylerde öğrenme hızı da bu sayede yükselmiş. Bunun için İspanya'da alternatif iletişime yönelik bazı uygulamalar üretilmiş. Bunlardan biri de ARASAAC.

ARASAAC yeni bir uygulama fakat giderek yaygınlaştığı için sürekli olarak hem Autismo Burgos öğretmenleri hem de İspanya'daki diğer öğretmenler, terapistler tarafından yeni görseller ekleniyor. Sürekli güncellenen bu piktogramlar ve materyaller de kurumda eğitimciler ve kolaylaştırıcı kişiler tarafından öğretiliyor. Otistik bireye sözel olsun ya da olmasın tüm alternatif iletişim yöntemlerini öğretiyorlar. Eğitimciler tarafından bakım merkezine gelen öğrencilerin her görseli ve her iletişim yolunu rahatlıkla öğrendiğini gözlemlediklerini belirttiler. Birey bir süre sonra kendine uygun olanı seçiyor. En önemlisi de bu materyallerin hepsi ücretsiz ve indirilebilir.

Bütün profesyonel çalışanlar, gündüz bakım merkezinin ailelerin refahı için önemli olduğu ve onlara nefes alma olanağı sağladığı yönünde hemfikir.

Autismo Burgos

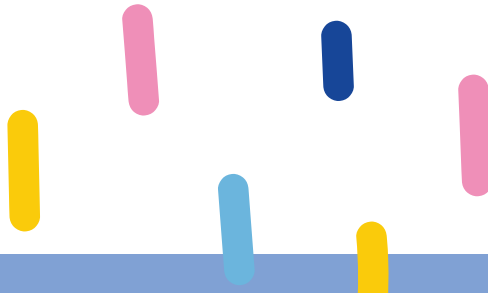
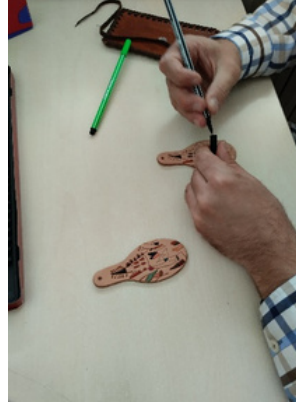
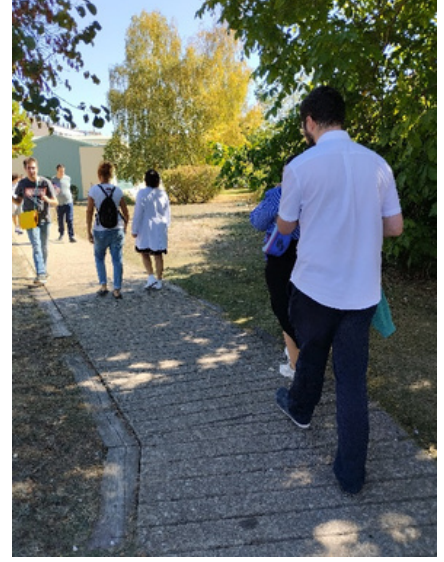
Otizimli Yetişkinlere Yönelik Gündüz Merkezinde Yeni Hizmetlerin Genişletilmesi ve Reformu

El Alba Okulu'nun bir uzantısı olarak Gündüz Bakım Merkezinin olduğu kampüste «Otizmli Yetişkinlere Yönelik Gündüz Merkezinde Yeni Hizmetlerin Genişletilmesi ve Reformu» projesi kapsamında okuldan sonra gelen öğrencilerin ya da gündüz bakım merkezindeki bu proje kapsamında yapılan binaya geliyorlar. Sponsorlarla yapılmış olan bu binada bakım merkezinin devamında atölyeler mevcut.

Atık kağıtları imha makinasından geçirerek bertaraf etmeyi öğrendikleri kağıt imha atölyesinin ardından bunu mesleki anlamda bankalarda belge imha etme işinde yarı zamanlı olarak çalışıyorlar.

Defter yapımı atölyesinde öğrenciler bir yandan meslek becerisi edinirken, defter yapım aşamaları sırasında kullanılan tüm alet ve makinaları kullanmayı da öğreniyorlar, defterlerin üzerinde öğrencilerin diğer atölyelerde yaptıkları görsellerin baskısını yapıyorlar. Defterin yanında magnet ve bez çanta üzerine de baskı yapmayı ve hediyelik satışı uygun şekilde paketlemeyi öğreniyorlar.

Deri atölyesinde bir seferde beş öğrenci ve bir destek personeli oluyor. Burada deri anahtarlık üretimi yapılıyor. Her öğrencinin farklı bir alanı var. Her bir de ayrı bir şey yapıyor. Bir tanesi deriyi kesip şekil verme uygularken, diğer öğrenciler de kendi becerilerine uygun deri inceltme, boyama, halkasını takma gibi işleri yapıyor. Bağımsız yapamayan öğrencilere kolaylaştırıcı kişi yardımcı oluyor fakat amaç bireyin tam bağımsız yapabildiği işlere yönlendirmek. Aynı atölyede 25 ile 50 yaşında bireyler birlikte çalışabiliyor. Atölyelerin hepsinde öğrencilerin bireysel klasörleri yanlarında oluyor; günlük planları, istekleri ve atölyede yapacakları iş adımları görselleri ile takip ediyorlar.

Confederacion Autismo Espana

İlk kuruluş amaçları eğitim temelli olsa da daha sonrasında kurulan derneklerin finansmanı, hukuki açıdan hakları ve buna benzer şeyleri iyileştirme gereksinimleri ortaya çıkmasıyla, ilk başlarda sadece bölgesel çalışmalar yapılırken daha sonraları ulusal çalışmalara dönüşmüştür. İspanya'da diğer Avrupa ülkelerinden farklı olarak ülke içinde birçok bölge, hükümetin yanı sıra 17 küçük merkezi teşkilat, özerk bölgeler bulunmaktadır. Bu özerkliklerin her birinin organizasyonu ve yasaları farklılık gösterebiliyor. Bu sebeple de bu bölgelerdeki dernekler federasyon çatısı altında birleşmişler, ortak bir eylemlilikle hareket etme düşüncesi ile de konfederasyon kurma ihtiyacı duymuş olduklarını öğrendik.

1994 yılında kurulan Konfederasyon (Autismo Espana) bu tarihten beri aktif olarak savunuculuk çalışmalarını devam ettirmektedir. Devam eden bu çalışmalar, İspanya'da otistiklerin sosyal hayatta var olmasında önemli gelişmelere yol açmış. Konfederasyon otistikler ve aileleri için ve bu alanda çalışan dernekler için seslerini duyurmaları için ortak bir kanal olarak görülüyor. Fon bulunması, kamu kurumları ile etkileşim, hükümetler ve devletle bağlantılı her şeyde otistiklere yönelik değişiklikler yapmaları için aracılık yaptıklarını görüyoruz. Büyük bir kalabalığı temsil etmesi sebebiyle kamu hizmetleri vb. konularda değişiklik yapılması çok daha kolay olmaktadır.

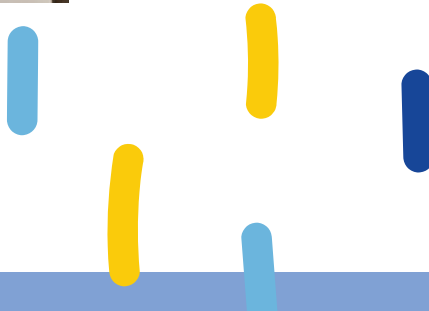
Autismo Espana 60 kişilik bir kadro ile savunuculuk, lobi faaliyetleri, görünürlük ve otistiklerin çalışma hayatı ve sosyal hayata adaptasyonu için çalışıyor. Konfederasyonun bütçesi kamu tarafından karşılanıyor. Derneklerin çok küçük bir miktarda destek olabildiğini öğrendik. İspanya'da ve Avrupa Birliği'nde de mevcut olan birçok araştırma grubu için araştırma teklifleri veya iletişim teklifleri yapmak zorunda olduklarını öğrendik.

Confederacion Autismo Espana

Autismo Espana, otizm alanında çalışan 176 kuruluşu (dernekler, vakıflar ve federasyonlar) bir çatı altında toplayan bir konfederasyon. Autismo Espana, konfederasyon üyesi kuruluşlar aracılığı ile otistiklere birçok hizmet sunmakla birlikte, otistiklerin mecliste temsil edilmesi, sosyal savunuculuk ve hakların savunulması, belediyeler, bakanlıklarla doğrudan iletişim sağlanması misyonu taşımaktadır. Özellikle devlet organları ve kamu kurumlarında ortak tek bir ses olması sebebiyle konfederasyonun varlığı büyük bir önem taşıyor. Konfederasyon, İspanya'da yetişkin otistikler için istihdam sağlanması konusunda çalışmalara da destek olmaktadır. İspanya ziyaretlerimizde yetişkin otistiklerin sosyal hayatın içinde var olduğunu ve gündüz bakım merkezlerinin aktif olarak çalıştığını gözlemledik. Bu çalışmaların sürdürülebilirliği, devlet desteğine ulaşılabilirlik konusunda konfederasyonun yeri çok büyük. Autismo Espana ofisini ziyaretimizde konfederasyonun kurulmasına neden ihtiyaç duyulduğu, ne gibi çalışmalar yaptıkları, hükümetle ilişkileri üzerine bilgiler edindik.

İSPANYA'DA KONFEDERASYONUN KURULMASINA NEDEN İHTİYAÇ DUYULDU?

«İspanya'nın parlamenter demokrasi yönetim biçimine 70'lerin sonunda geçtiğini düşünürsek, bu zamana kadar otizm ya da hemen hemen her alanda bir örgütlenme ağının bulunmadığını görüyoruz. Bu sebeple Avrupa'nın geri kalan ülkelerinden biraz farklı. Otizm alanında toplumsal hareketin başlangıcı, otistik kişiler ve aynı zamanda ailelerinin ihtiyaçları ile ortaya çıkmıştır. Bir araya gelen otistik aileleri çoğu zaman okullarla veya eğitim ile bağlantılı yerel derneklerde birleşerek otistik çocukların eğitim ihtiyaçlarını iyileştirmeye çalıştılar. Yıllar geçtikçe insanlar daha büyük dernekler kurdular, şehirlerdeki küçük derneklerin bir araya gelme ihtiyaçları ortaya çıkmaya başladıkça federasyonlar 90'ların sonunda, yani yirmi beş yıl kadar önce ortaya çıktı.»

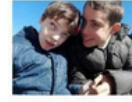
Aleph-TEA

Aleph-Tea, otizm tanısı alan çocukları olan bir grup aile, çocuklarının özel ihtiyaçlarına cevap veren gerekli hizmetleri oluşturmaya çalışmak için bir araya gelmesiyle kurulmuş. Aleph-Tea erken çocukluk bakımından başlayarak (SAICON), 6-16 yaş aralığında zorunlu temel eğitim (EBO), 16-21 yaş arası Yetişkin Hayatına Geçiş (PTVA) programları, erişkin bireylerin sosyal hayatta yer edinme (ENCO) çalışmaları, istihdam merkezi (PILA), aile destek merkezi, otistiklerin boş zamanlarını sosyal açıdan değerlendirme merkezi olarak hizmet vermektedir. Zorunlu temel eğitim okulu 2004'de açılmış, devlet açmış olduğu hibe arsa yarışmasına katılarak mevcuttaki dernek binalarının yerini kazanmışlar. Derneğin kuruluşunda yer alan çocukların yaşının ilerlemeye başlamasıyla da 2011 yılında istihdam merkezi PILA doğmuştur. Derneklerinin 20. yılını kutlarken bir gündüz bakım merkezi başvurusunda bulunmuşlar ve o merkezin açılması için çalışmalarını sürdürmektedirler. Aleph-Tea, İspanya Otizm Konfederasyonu üyesidir. Aleph-Tea, Tres Olivos diye adlandırılan kampüsün içinde. Bu kampüste down sendromu ve diğer zihinsel engelli bireylerin derneği olarak bir arada yer alıyorlar. Aynı kampüste olmaları da ortak çalışma alanları olması nedeniyle bilinçli olarak tasarlanmıştır.

aleph-tea

ASOCIACIÓN ABIERTA
para Dar Oportunidades y Apoyo a
cada Persona con TEA y su
Familias

2002

Un grupo de familias se unen para crear
los servicios necesarios para las necesidades
específicas de sus hijos.

2022

Asociados Profesionales
409
Personas con TEA
244

"TRABAJAMOS por
los DEBEROS e
INCLUSIÓN
de cada PERSONA con
AUTISMO"

GRACIAS A TOD@S
nuestros Sponsors, Profesionales, Familias y CHIC@S

Aleph-TEA PILA

PILA, otistik bireyin sosyal yaşamda yapabileceği her türlü beceri ve aktiviteyi kolaylaştırıcı kişi desteğiyle yaptığı bir program. PILA'da bizimle ilgilenen koordinatör de bir iş koçuydu.

Bu merkezde 171 tane meslek edinme atölyesi var. Elliye yakın otistik birey meslek edinme kurslarında iş hayatına hazırlanıyor. Mevcutta 17'si iş hayatına entegre olabilmış. Derneğin okul hizmetinde devam eden ya da dışarıdan gelen yetişkin otistiklerin meslek edinme kursları sırasında kişisel özellikleri, becerileri ve sevdikleri şeyler belirlendikten o işe yönlendiriliyor. Örneğin bir otistik hayvanları çok seviyorsa, onu pet shop'a yönlendiriyorlar. Biri sinemada bilet satıyor. Bir diğeri sinemada çöpleri topluyor. Çamaşırhanede çalışıyorlar. Aslında bu işi kim yapıyor dediğimiz şeyler, kimin yaptığını bilmediğimiz rutin basmakalıp işleri yapıyorlar çünkü bu onları rahatlatıyor ve neyle karşılaşacağını biliyorlar. Bir yandan da kilit noktadalar.

İstihdam boyutunda ise engelli istihdamı etmek isteyen işverenlere ya da meslek edinme kurslarının yönlendirebileceği işletmelere iş koçları giderek merkezde kurslarda eğitim alan ve çalışmaya hazır otistikler için görüşme yapılıyor. Bireyin özellikleri tanıtılarak işe uygunluğu hakkında bir ön çalışma yapılarak işe başvuru yapılıyor. İşveren kabul ettiği takdirde başlangıçta birey haftada 2 saat iş koçuyla birlikte işe gidiyor. Bu süreç sonunda işveren ile ikinci bir görüşme yapılıyor. Deneme süresinde çalışandan, iletişiminden memnun kaldınız mı diye. Eğer işveren devam etmek istiyoruz derse çalışma süresi haftada 2 güne çıkartılıyor. Üçüncü aşamada haftada iki günlük çalışmadan da verim alırsa bu defa işverenle PILA arasında bir sözleşme imzalanıyor. Bu sözleşme aslında devletin iş bulma kurumu ile işveren arasında oluyor. PILA iş kurumu için bir ara meslek kurumu. İşveren istihdam ettiği otistik bireye maaşını veriyor. Devlette ona bunun karşılığında vergi indirimi ikramiyesi veriyor.

İstihdam için sürekli iletişimde olan devlet, işveren ve PILA gibi derneklerin himayesindeki meslek edinme kursları üçlü yapısı var. Engelli istihdamı ikiye ayrılmış, destekli istihdam ve normal istihdam var. Bir işverenin 50 veya daha fazla çalışanı varsa bunun %2'sini engelli kadrosuna ayırması gerekiyor normal istihdamda. Kamu istihdamında ise kamu idarelerinde engelli bireylere ayrılan kota %7, bu da korumalı istihdama giriyor. Engelli bireyin ona verilen işi normal koşullarda gerçekleştiremediği durumda bir iş koçuyla beraber önce PILA gibi bir meslek merkezine gidiyor ve aldığı eğitimden sonra normal hayata entegrasyonu sağlanıyor.

İspanya'da birey üç defa işe başvurduğu ve üçünden de kabul görmemiş olması halinde işsizlik maaşını bir yıl boyunca alabiliyor.

**Sadece PILA'da elliye
yakın otistik birey
meslek edinme
kurslarında iş
hayatına hazırlanıyor.
Mevcutta 17'si iş
hayatına entegre
durumda.**

Aleph-TEA PILA

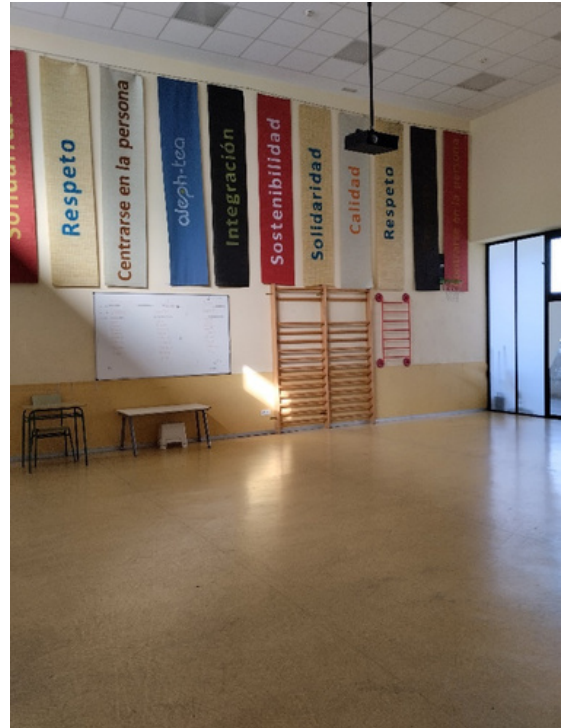
Burada mekânlarda, giyim mağazalarında, bir kafede mutfakta bulaşık kısmında, restoranlarda yani birçok yerde çalışıyorlar. Sadece sanayide fabrikada çalışılmıyor, birey becerisi ve ilgi alanına göre istihdam ediliyor. Ziyarete tanıştığımız otistiklerden birisi hayvanlarla arası iyi olduğu için petshopta çalışıyordu. Otistikler çeşitli alanlarda çalışabiliyorlar. Mağazada kıyafet katlama, depoda çalışma; burgerci, pizzacı vb. gıda sektöründe istihdam sağlanabiliyor. Örneğin sadece fotokopi çekip, kamu binalarında ya da marketlerde raf düzenleyen çalışanlar mevcut. Ambalajları türüne göre geri dönüşümüne uygun istifleyiciler, parklardaki pet şişeleri toplayıp yalnızca kapaklarını ayıran otistik bireyler var.

İstihdamın önem verdikleri bir diğer şey aile desteği. Aile toplantısı ve ailelere sürekli kurslar ve söyleşiler düzenleniyor. Otistik bireyle bitmiyor her şey otistik bireyin ailesini de bu işe içine katılabilmesi ve daha hızlı yol alınabilmesi için psikolog görüşmeleri, eğitim görüşmeleri; eğitimde, kurumda ya da istihdam açısından yeni bir teknoloji çıktıysa onun öğretiminin yapıldığı, ailelerin bir araya geldiği ve fikir alışverişi yaptığı toplantılar düzenleniyor.

«Boş vakit» uygulamasında, haftalık ve aylık rutin gezilere, tatile gidiyorlar. Normal sosyal yaşamda tipik bir birey neler yapıyorsa onların hepsini yaptırmaya çalışıyorlar.

www.denizliotizm.org

+90 258 361 30 05 - +90 532 301 97 70

info@denizliotizm.org

Yenişehir Mah. Ferahevler Sitesi,
F Adası 14. Sok. No 49 Merkezefendi / Denizli

 otizmdenizli

 denizliotizmdernegi

 otizmdenizli

 denizli otizm dernegi

